

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121416337
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6121416337.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej, v sporovej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/X, XXX XX F., zastúpenej: Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50424777, o zaplatenie 531,93 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. SK-5Csp/84/2021-176 z 29.3.2023, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu 531,93 eur s prísl. a určil, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že veriteľ je pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver okrem prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver povinný zohľadniť aj príjmy, výdavky a rodinný stav spotrebiteľa. Tieto skutočnosti je veriteľ povinný zisťovať od spotrebiteľa, ktorý je povinný pravdivo uviesť požadované údaje, avšak veriteľ sa nemôže obmedziť len na tvrdenia uvádzané spotrebiteľom, je povinný spotrebiteľom uvedené údaje náležite overiť. Či došlo k relevantnému overeniu príjmov, výdavkov a rodinného stavu, žalobca nepreukázal.

3. Sám žalobca vo vyjadrení zo dňa 8.3.2023 uviedol, že príjem žalovanej overil na základe obrátov na účte. Takéto overenie príjmu však nespĺňa požiadavku zákona, keďže obrat na účte nemusí reflektovať reálny príjem spotrebiteľa. Obrat na účte môže byť tvorený rôznymi transakciami nesúvisiacimi s pravidelným mesačným príjmom.

4. To, že veriteľ postupoval pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, či jeho zmene spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru, s odbornou starostlivosťou je veriteľ povinný preukázať predložením relevantných dôkazov podporujúcich jeho tvrdenia. Zo strany žalobcu neboli doposiaľ predložené akékoľvek dôkazy preukazujúce to, že došlo k overeniu príjmu, výdavkov, či rodinného stavu žalovanej.

5. Z uvedeného nie je možné dospieť k inému záveru ako takému, že veriteľ (právny predchodca žalobcu) hrubo zanedbal povinnosť postupovať pri poskytovaní úveru s odbornou starostlivosťou, z toho dôvodu nie je oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (nemôže vyhlásiť predčasné zosplatenie úveru) a predmetný spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

6. Keďže veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nemohol predčasne zosplatiť spotrebiteľský úver, ktorý je predmetom tohto konania a preto neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky z veriteľa na žalobcu.

7. Podľa aktuálneho znenie § 17 ods. 1 ZoSÚ „Práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (zákon o bankách) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.“

8. V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia sa na platné postúpenie pohľadávky, podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ vyžaduje kumulatívne splnenie podmienky podľa písm. a) aj podľa písm. b), čo v danom prípade nebolo splnené.

9. Súd je toho názoru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonnej podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“

10. Zo žalobcom predloženého poštového podacieho hárku, na ktorom nie je uvedený dátum podania, nevyplýva, že podanie označené ako „Tretia upomienka - pokus o zmier“ bolo žalovanej pred vyhlásením predčasnej splatnosti úveru doručené.

11. Keďže žalobca nepreukázal doručenie upovedomenia, v ktorom upozornil žalovanú na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru, nemohlo dôjsť k predčasnému zosplateniu spotrebiteľského úveru a preto nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu.

12. Žalovaná namietala platnosť právneho úkonu, ktorým malo dôjsť k zosplateniu úveru. Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.2.2019 neobsahuje informáciu, nezaplatením ktorej splátky boli splnené predpoklady na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Od splatnosti takejto splátky totižto začína plynúť premičacia doba a táto skutočnosť je pre obranu v súdnom konaní veľmi dôležitá. Právny úkon neobsahujúci informáciu nezaplatením ktorej splátky boli splnené predpoklady na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru je potrebné považovať za neurčitý, nejasný, vyvolávajúci otázky a preto neplatný pre jeho neurčitosť v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

13. Žalovaná namietala a nepopiera skutočnosť, že § 565 Občianskeho zákonníka nepožaduje uvedenie informácie o splatnosti splátky, ktorej nezaplatením boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Takáto požiadavka však vyplýva z ust. § 37 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.“ Každý právny úkon, ktorý má byť platný musí byť okrem iného určitý a zrozumiteľný. Právny úkon - Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.2.2019, nespĺňa požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti, keďže z neho nemožno identifikovať splatnosť splátky, ktorej nezaplatením boli splnené zákonodarcom stanovené predpoklady na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru.

14. Keďže právny predchodca žalobcu neuviedol nesplnením ktorej splátky sa stal zročný celý dlh, nemožno s určitosťou uviesť kedy začala v danom prípade plynúť premičacia doba, čo svedčí o neurčitosti a nezrozumiteľnosti právneho úkonu.

15. S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že právnym predchodcom žalobcu nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru (neplatnosť Výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.2.2019), a preto nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu, čo má za následok, že na strane žalobcu nie je daná aktívna vecná legitimácia. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

16. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP.

17. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe vyhovel.

18. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. Poukázal na to, že k výzve z 31.12.2018 pripojil žalobca podací hárok, ktorý preukazuje, že daná písomnosť bola odoslaná na poštovú prepravu a bola žalovanej riadne doručená, o čom nemožno mať pochybnosti. Podací hárok je možné s predmetnou výzvou z 31.12.2018 spárovať na základe rovnakých interných kódov, ktorými postupca označil výzvu a následne týmto istým kódom označil i podací hárok, ktorý osvedčuje doručenie predmetnej výzvy. Podací hárok teda nepochybne preukazuje doručenie výzvy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nie inej písomnosti.

20. Treba mať za to, že došlo k riadnemu zosplatneniu úveru a že žalobca súdu predložením podacieho hárku k výzve z 31.12.2018 dostatočne preukázal doručovanie výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ, ktorá sa dostala do dispozičnej sféry žalovanej.

21. Žalobca je teda aktívne vecne legitimovaný, nakoľko doručovanie výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ bolo v konaní nepochybne preukázané, pričom postupca (právny predchodca žalobcu) si splnil svoju povinnosť a žalovanú vyzval v súlade s § 53 ods. 9 OZ na úhradu dlžnej sumy, ktorú žalovaná v stanovenej lehote neuhradila, a preto si postupca (právny predchodca žalobcu) uplatnil právo podľa § 565 OZ a úver zosplatnil, o čom žalovaná riadne informoval oznámením o zosplatnení. Nemožno sa preto stotožniť so záverom súdu, v zmysle ktorého zosplatnenie úveru nebolo pre preukázanie doručenia výzvy pred zosplatnením žalovaného platné, nakoľko podľa názoru žalobcu boli splnené obidve zákonné podmienky v zmysle § 53 ods. 9 OZ, a to aj s ohľadom na to, že v zmysle § 45 ods. 1 OZ mal žalovaný objektívnu možnosť sa s výzvou oboznámiť. Preto súd dospel k nesprávnym záverom, že nebolo platné ani postúpenie pohľadávky, keďže podľa jeho názoru nebola dodržaná zákonná podmienka v zmysle § 17 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ).

22. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ určuje obsahovú náležitosť výzvy - upozornenia spotrebiteľa na možné uplatnenie práva podľa § 565 OZ a určuje, že medzi týmto upozornením a samotným uplatnením práva podľa § 565 OZ musí uplynúť lehota nie kratšia ako 15 dní, ktorou je spotrebiteľovi poskytnutý čas na dobrovoľné splnenie záväzku bez toho, aby veriteľ úver zosplatnil. Uvedené zákonné ustanovenie však v žiadnom prípade neudáva postupcu povinnosť špecifikovať, s ktorou konkrétnou splátkou sa žalovaný omeškal. Takáto povinnosť veriteľa zo žiadneho zákona nevyplýva, ale je absurdná, nakoľko žalovaná ako spotrebiteľka, ktorá uzavrela predmetnú zmluvu, čerpala poskytnuté finančné prostriedky a svoje záväzky sa zaviazala splácať, preto musí mať objektívne vedomosť o tom koľko a kedy na poskytnutý úver uhradila, a teda, ktorá splátka je tá, s ktorou sa omeškala.

23. Ak súd prvej inštancie vyložil § 53 ods. 9 OZ tak, že v spotrebiteľských veciach je vo výzve potrebné určiť, s ktorou konkrétnou splátkou sa dlžník omeškal, potom podľa názoru žalobcu vykladá § 53 ods. 9 OZ contra legem, nakoľko takýto výklad zo zákona v žiadnom prípade nevyplýva. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v predmetných písomnostiach konkrétne, ktorá splátka je považovaná za omeškanú, alebo, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala.

24. Postup súdu, ktorým si upravil zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ a nad rámec zákona upravil, že výzva podľa § 53 ods. 9 musí obsahovať presnú špecifikáciu omeškanej splátky, s ktorou sa dlžník dostal do omeškania, je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej a nie moci súdnej. Takáto špecifikácia splátky by bola navyše nadbytočná, keďže s aktuálne rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že vždy môže ísť len o splnenie jednej konkrétnej vymedzenej splátky, a teda veriteľ si nemôže vybrať, pre nesplnenie ktorej splátky toto právo uplatňuje, ako nesprávne uzavrel súd prvej inštancie.

25. Pokiaľ ide o posúdenie bonity žalovanej, treba konštatovať, že boli do úvahy vzaté všetky dostupné informácie, informácie poskytnuté žalovanou, vrátane údajov zo spoločného bankového – úverového registra. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver bol jednoznačný záver o jej platobnej spôsobilosti a schopnosti splácať daný úver.

26. Na to, aby veriteľ bol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové zaplatenie spotrebiteľského úveru je nutné, aby v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ konal s odbornou starostlivosťou. V posudzovanom prípade má žalobca za to, že v danom prípade boli zo strany veriteľa – postupcu splnené všetky povinnosti, ktoré mu ukladá zákon v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ pre dodržanie odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity klienta.

27. Zo žalobcom predložených listinných dôkazov je zrejmé, že postupca pred poskytnutím úveru vyhodnotil bonitu klienta, a to nahliadnutím do úverovej databázy, z ktorej vyplývalo, že žalovaná mala v tej dobe tri existujúce záväzky, ktoré kumulatívne tvorili sumu vo výške mesačnej splátky 112,77 eur. Postupca zároveň disponoval informáciou ohľadne výšky príjmu žalovanej, ktorý bol zrejмый z obrátov na účte a jej priemerný príjem za posledné 3 mesiace bol výške 639,57 eur, pričom disponoval aj informáciou o tom, že žalovaná je zamestnaná v štátnej verejnej správe v pracovnom pomere na dobu neurčitú. Postupca pri skúmaní bonity žalovanej nezistil dôvod na zamietnutie žiadosti o spotrebiteľský úver, t. j. postupoval v prísnom súlade s § 11 ods. 2 ZoSÚ. Takýto spôsob skúmania bonity žalovanej nemožno považovať za postup v rozpore s odbornou starostlivosťou, na čo však konajúci súd vôbec neprihliadol a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

28. Totiž v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľky, nakoľko žalovaná deklarovala, že nemá vyživovaciu povinnosť voči žiadnej osobe. Životné minimum brané do úvahy pri výpočte limitu ku dňu poskytnutia úveru bolo 198,09 eur. Výpočet limitu bol realizovaný tak, že bola braná do úvahy výška existujúcich splátok úveru, výška splátky poskytnutého úveru, výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť (v danom prípade žalovaná vyživovaciu povinnosť nemala), pričom súčet týchto položiek musí byť nižší ako výška príjmu. V danom prípade predstavovala výška splátok existujúcich úverov 112,77 eur, výška splátky poskytnutého úveru 11,36 eur a životné minimum na žalovanú predstavovalo sumu 198,09 eur, čo sumárne predstavuje sumu 322,22 eur, ktorá je nižšia ako priemerný príjem spotrebiteľky vo výške 639,57 eur. Treba mať za to, že postupca reálne mohol pri poskytovaní úveru vychádzať iba z aktuálnej situácie žalovanej, ktorá v čase poskytnutia úveru bola priaznivá a po odbornom posúdení bonity žalovanej získal postupca jednoznačný záver o jej platobnej schopnosti.

29. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

30. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

31. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého v zásade správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol, aj keď nemožno súhlasiť s úplne všetkými závermi súdu prvej inštancie prezentovanými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, čo však v zmysle vyššie uvedeného nebráni záveru o v zásade vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

32. Podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia predmetnej úverovej zmluvy, t. j. k 5.6.2017) veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa

poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

33. Podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ: „Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.“

34. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

35. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

36. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

37. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

38. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

39. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

40. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že právny predchodca žalobcu – Všeobecná úverová banka, a.s. uzavrela so žalovanou Zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXX, pričom ide o zmluvu o úvere, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá suma úveru vo výške 580,- eur s lehotou splatnosti 96 mesiacov a výška mesačnej aniuťnej splátky predstavovala 11,36 eur. V dôsledku toho, že žalovaná nesplácala predmetný úver riadne a neuhradila napriek predchádzajúcim upomienkam dlžnú sumu banke, t. j. právnenmu predchodcovi žalobcu, pristúpil tento listom z 12.2.2019 k okamžitej splatnosti úveru a požiadal žalovanú, aby dlžnú sumu v celkovej sume 564,31 eur k uvedenému dňu uhradila. K tejto úhrade nedošlo, pričom následne tzv. rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok bola pohľadávka vyplývajúca z predmetnej úverovej zmluvy a z predčasného zosplatenia úveru postúpená dňa 13.11.2020 žalobcovi, ktorý od tejto zmluvy odvodzuje svoju vecnú legitímáciu v tomto konaní. Ku dňu podania žaloby predstavovala dlžná suma podľa vyčíslenia žalobcu sumu 766,88 eur.

41. V zhode so súdom prvej inštancie aj odvolací súd konštatuje, že neboli splnené podmienky pre postúpenie predmetnej dlžnej sumy vyplývajúcej z vyššie uvedenej úverovej zmluvy z právneho predchodcu žalobcu (VÚB, a.s.) na žalobcu z dôvodu porušenia povinnosti právneho predchodcu, pokiaľ ide o skúmanie schopnosti žalovanej splácať predmetný úver, t. j. tzv. bonity žalovanej ako dlžníčky pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy.

42. Ako správne konštatuje súd prvej inštancie ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ ukladá veriteľovi pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, pričom zároveň veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (toto oprávnenie stráca veriteľ v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ už pri akomkoľvek porušení povinnosti konať s odbornou starostlivosťou podľa 7 ods. 1 ZoSÚ, nemusí ísť teda o hrubé porušenie tejto povinnosti).

43. Je preto dôvodné konštatovať, že právny predchodca žalobcu mal dôsledne skúmať tzv. bonitu žalovanej ako spotrebiteľky nielen v rovine bankového – úverového registra a brať do úvahy splátky žalovanej doposiaľ poskytnutých úverov, ale jeho povinnosťou v rámci skúmania bonity bolo zaoberať sa aj mesačným príjmom dlžníčky a vykonať analýzu jej príjmov a výdavkov, ktoré týmto príjmom uhradza tak, aby bolo možné vykonať spoľahlivý záver o tom, či je schopná splácať úver, ktorý by sa jej mal aktuálne poskytnúť. Právny predchodca žalobcu si však nespĺnil povinnosť náležitého zistenia príjmov žalovanej a analýzu príjmov a výdavkov nevykonal vôbec, pričom sa spoliehol len na kalkuláciu so sumou 198,09 eur, t. j. s tzv. životným minimom, ktoré zároveň považoval za výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľky (prípadne osôb, voči ktorým by mala vyživovaciu povinnosť) bez toho, aby skúmal skutočné príjmy a výdavky a vykonal ich analýzu. V tejto súvislosti treba konštatovať, že právny predchodca žalobcu nemal k dispozícii ani potvrdenie o príjme od zamestnávateľa žalobkyne, ale vychádzal len z údajov o tom aká suma od jej zamestnávateľa prichádza na bankový účet žalovanej. Je nepochybné, že táto suma nemusela zodpovedať skutočnému príjmu žalovanej, ale predovšetkým skutočný obraz o príjmoch a výdavkoch, ich štruktúre a charaktere nemal právny predchodca žalobcu k dispozícii.

44. Správne preto konštatoval súd prvej inštancie, že v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ a § 11 ods. 2 ZoSÚ nebol právny predchodca žalobcu oprávnený vyžadovať od spotrebiteľky jednorazové splatenie predmetného úveru. Zároveň z tejto okolnosti treba vyvodiť záver, že právny predchodca žalobcu nemohol so žalobcom uzavrieť zmluvu o postúpení pohľadávok vyplývajúcich z predmetného úveru, nakoľko nešlo o úver, ktorý by bolo možné považovať za úver tzv. predčasne zosplatnený. Preto je rámcová zmluva o postúpení pohľadávok, o ktorú sa žalobca v tomto konaní opiera, v tejto časti (tákejúcej sa žalovanej) neplatná a žalobca od nej nemôže odvodzovať svoju aktívnu legitímáciu v tomto konaní, teda nie je aktívne legitimovaná subjektom.

45. Možno súhlasiť aj s tým, že k predčasnému zosplatneniu úveru v prejednávanej veci nemohlo dôjsť na základe listu z 12.2.2019 (č.l. 48 spisu), nakoľko tento list (jednostranný právny úkon právneho predchodcu žalobcu o výzve na predčasné splatenie zostatku úveru a o vyhlásení predčasnej splatnosti predmetného úveru) nie je dostatočne určitým právnym úkonom, ktorého obsah by reflektoval právny dôvod, na základe ktorého právny predchodca žalobcu v mysle § 565 Občianskeho zákonníka k zosplatneniu celého úveru, teda k vyhláseniu tzv. predčasnej splatnosti úveru prikočil.

46. Ust. § 565 Občianskeho zákonníka, z ktorého táto výzva vychádzala totiž upravuje, že veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené, pričom toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

47. V zásade správne konštatuje žalobca, že veriteľ môže toto právo využiť vždy len vo vzťahu k určitej konkrétnej splátke, a navyiac, musí dodržať postup uvedený v § 53 ods. 9 OZ, tzn., že môže uplatniť právo v zmysle § 565 OZ najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, pričom súčasne musí upozorniť spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

48. Výzva z 12.2.2019 však vôbec nešpecifikuje okolnosť, že k predčasnému zosplatneniu úveru dochádza v dôsledku nezaplatenia splátky, hoci ust. § 565 OZ je práve na tejto okolnosti založené. V predmetnej výzve z 12.2.2019 je konštatované, že žalovaná napriek predchádzajúcim upomienkam neuhradila dlžnú pohľadávku banky z titulu zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru, a preto dnešným dňom právny predchodca žalobcu vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru s príslušenstvom.

49. V danom prípade teda nejde len o to, že právny predchodca žalobcu nešpecifikoval nespĺnenie splátky, pre ktoré prikočil k predčasnej splatnosti úveru, ale táto výzva neobsahuje ani dôvod, o ktorý by sa mohol v zmysle § 565 OZ oprieť, teda, že tento právny úkon robí preto, lebo došlo k nezaplateniu splátok (alebo splátky) vyplývajúcich z predmetnej úverov zmluvy. Ako bolo vyššie konštatované, predmetná výzva obsahuje len neurčité konštatovanie, že žalovaná neuhradila dlžnú pohľadávku banky z titulu zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru, čo je konštatovanie vágne a nemožno ho zhojiť ani argumentáciou žalobcu spočívajúcou v tom, že žalovaná ako dlžníčka si bola vedomá toho, aké splátky nezaplatila a aký dlh má voči právnemu predchodcovi žalobcu. Takúto argumentáciu, ktorá nie je náležite právne podložená nemožno akceptovať. V zmysle vyššie naznačeného by totiž výzva na predčasnú

splatenie zostatku úveru s prísl. mala obsahovať aspoň konštatovanie, že tento postup zvolila oprávnená osoba (právny predchodca žalobcu – VÚB, a.s.) preto, že postupuje podľa § 565 OZ a to z dôvodu, že žalovaná ako dlžníčka nezaplatila splátky. Prípadne by malo byť uvedené, ktorá nezaplatená splátka je dôvodom tohto postupu. Nič z toho však táto výzva neobsahuje.

50. Za týchto okolností možno konštatovať, že podmienky pre jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a následne jeho postúpenie na základe rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok z VÚB, a.s. na žalobcu neboli splnené, žalobca nie je v tejto veci aktívne legitimovaný a správne postupoval súd prvej inštancie pokiaľ jeho žalobu zamietol.

51. Pre úplnosť treba poznamenať, že nemožno sa stotožniť so závermi súdu prvej inštancie o tom, že výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s prísl. z 12.2.2019 nebola žalovanej doručená, pretože tzv. podací hárok nie je dostatočne určitým dôkazom o takomto postupe o strany právneho predchodcu žalobcu. V zásade možno konštatovať, že podací hárok je dostatočným dôkazom, a to z hľadiska zdravej logiky o tom, že táto výzva bola žalovanej odoslaná a teda sa dostala do jej dispozičnej sféry. Tieto okolnosti, ktoré sa týkajú doručenia predmetnej výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru, však nie sú právne významné v kontexte dvoch rozhodujúcich právnych argumentov odôvodňujúcich zamietnutie žaloby v prejednávanej veci, a to náležité neskúmanie bonity žalovanej ako spotrebiteľky – dlžníčky, ktoré zabraňuje možnosti požiadavky predčasného splatenia úveru a nedostatočná určitosť výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru s prísl.

52. Správne preto postupoval súd prvej inštancie pokiaľ žalobu v prejednávanej veci zamietol a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

53. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaná ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).